

HOSPODÁŘSKÉ NOVINY

www.IHNED.cz

CZK/EUR
25,315 -0,30 %

CZK/USD
18,838 +0,06 %

PX
1002,37 +0,34 %

DJI
14008,8 +0,27 %

FTSE
6338,38 +0,98 %

DAX
7660,19 +0,35 %

HN OBJEVILY DALŠÍ PŘÍKLAD PODEZŘELÉHO VÝBĚRU VÍTĚZŮ VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK

Zakázky za miliardy losovala tajemná krabička

Vojtěch Blažek

vojtech.blazek@economia.cz

Nečekaná černá krabička s displejem a třemi knoflíky až do loňska určovala, kdo si sáhne na miliardy z veřejných financí. Bylo to losovací zařízení využívané společností Allowance, jednou z největších na trhu, která pro města a úřady organizuje na klíč soutěže.

Jenže jak ukázalo pátrání HN, existuje vážné podezření, že soutěže nemusely být férové. Předně jen pár zasvěcených dodnes ví, jak vlastně zařízení fungovalo: organizátoři soutěží vždy úzkostlivě tajili, jaký program krabičku řídí. A přestože losovačky navenek vypadaly průhledně, ve skutečnosti je skrytý ovládal řetěz navzájem propojených firem.

Podle hrubých propočtů krabičkou protekly nejméně tři miliardy na opravy silnic nebo budování vodovodů. Mimochodem: šlo o stejné zařízení, jaké hrálo zásadní roli v zakázkách exhejtmana Davida Ratha, které teď vyšetřuje policie.

Neotvíráme ani nefotíme
Elektronické losovadlo určovalo, které z firem se dostanou do finále soutěže, a budou tedy moci podat závaznou nabídku. Firma Allowance si na samotné losování najímala spřítelenou firmu Ve-Zak. Podle Miroslava Cák, právníka stavební společnosti Skanska, se organizátoři losování vždy bránili krabičku otevřít a nechat kohokoli prověřit, jaký software ji ovládá. Natožpak změnit čísla, která uchazečům ještě před losováním přiřadili. Podle Skansky je to nepřímý důkaz, že se losování odehrá-

PŘÍBĚH LOSOVACÍ KRABIČKY

● Firmy **Allowance** nebo i **ML Compet**, známá z kauzy hejtmana Davida Ratha, ji používaly na losování finalistů veřejných zakázek.

● Losovadlo dodala firma, která nemá s výrobou podobných zařízení žádné zkušenosti.

● Nikdo se nemohl přesvědčit, co v losovacím zařízení vlastně je ani jak jeho software funguje.

● Stavební firmy si na neprůhledné losování stěžovaly u antimonopolního úřadu – neúspěšně.

● Když si pro krabičku přišli loni detektivové, její majitel prohlásil, že si ji odnesli „dva neznámí muži“.

3

MILIARDY

Krabička prokazatelně rozhodla o zakázkách nejméně za tři miliardy.

valo jen naoko. „Pak už mi zakázali, abych si tu krabičku byl jen vyfotil,“ vzpomíná Cák.

Stejně zkušenosti mají i zástupci stavební společnosti Alpine Bau. „Každé losování provázely naše velmi vážné pochybnosti,“ potvrzuje firemní právník Tomáš Grulich. Losovadlo ovládal majitel firmy Ve-Zak Otakar Čmelinský, o podrobnostech ale mluvit nechce: „Nemám co říct. Na shledanou.“ Právě o Čmelinského se zajímají detektivové i kvůli Rathovým zakázkám. Když si ovšem loni pro losovací zařízení přišli, Čmelinský jim tvrdil, že mu ho někdo ukradl.

Zajímavé také je, kde se vlastně losovací zařízení vzalo. Nepochází od žádného specializovaného výrobce, ale dodala ho společnost Centador. Zdravotně postižení lidé v ní například balí různé zboží a dělají drobné práce.

Všichni aktéři losovaček jsou přitom na sebe navázáni: zaměstnanci Allowance při některých zakázkách vystupovali jménem Ve-Zak. A jednatel firmy Centador – té, která krabičku dodala – se zase v jiné společnosti potkává se zakladatelem Allowance Davidem Libigerem. „Personální propojení firem je čistá spekulace,“ namítá přesto Libiger. Skanska i Alpine Bau si loni na losování i na pochybný původ krabičky stěžovaly u Úřadu pro hospodářskou soutěž. Ale neúspěšně.

Losovačky – symbol korupce
Losování zakázek se kvůli mnoha podezřením stalo v Česku symbolem korupce. Před čtvrtrokem policisté obvinili 15 lidí kvůli zmanipulování zakázek v miliardové hodnotě. Najatá administrátorská firma měla v notebooku speciální losovací program, který šlo tajně přenastavit. A software pak po sobě i zametl stopy. Losovačky skončily loni v dubnu s upraveným zákonem o veřejných zakázkách. **Téma, strany 2 a 3**

99 SLOV

Petr Honzejek

petr.honzejek@economia.cz

Nad metodami korupčníků se někdy těžko ubránit smíchu. Karlovarské losovačky se chechtal celý národ, teď zíráme na jakousi krabičku, ze které vždy vypadlo číslo, které vypadnout mělo. Ani David Rath si svého času nemohl na nepříteli aparátu stěžovat. Slzy smíchu se mění v slzy vzteku, když si uvědomíme, že loni prošetřovala policie korupci za 109 miliard korun. To velmi zhruba znamená, že kdyby se nekradlo, nemusíme se starat o schodek rozpočtu, máme na silnice, platy lékařů, podporu kultury... „Nemám co říci, na shledanou,“ odbyl nás majitel losovací firmy. Snad se s ním ještě uvidíme. Třeba tam, kde ve vlastním zájmu lidé většinou už vypovídají.

Doprava

Stavba soukromé dálnice se odkládá na neurčito
strana 5

Severní Korea

Pchjongjang opět posiluje své jaderné svaly
strana 7

Komentář

Nový rozpočet je poprvé v historii EU výrazně restriktivní. V krizi se má prý šetřit, a šetřit má tedy i EU a eurokomise. Krizi máme ale teď a rozpočet je přitom restriktivní na celých sedm let. Proč?

JAN MACHÁČEK
týdeník Respekt

strana 10

Právo

Podnikatelé vítají možný odklad změn v občanském a obchodním právu
strana 13

Čína

Čína se chce změnit ze světové továrny na supermarket
HN Exclusive, strany 14 a 15

Alkohol

Prohibice srazila prodej lihovin v Česku o pětinu
strana 16

Nové technologie

Data z mobilů pomohou s rozvojem turistiky i obchodních center

Julie Daňková

julie.dankova@economia.cz

V Česku se díky datům od mobilních operátorů rozjíždí nový byznys. Jde o metodu zpracování balíku informací o tom, jak se majitelé telefonů během dne pohybují. A tato data se dají zpeněžit.

První tuzemskou firmou, která díky operátorovi ví, kde lidé tráví noc, kudy cestují a v jakém místě pracují, je od loňska CE-Traffic. „Se společností T-Mobile jsme se

dohodli, že můžeme zpracovávat jejich anonymizovaná data, vytvářet z nich určité geodemografické statistiky a mapy, které pak můžeme prodávat v podobě různých služeb,“ říká předseda představenstva společnosti Jiří Novobilský. Nabídku své firmy, která se původně specializovala jen na monitorování dopravní situace, tak rozšířil například o mapování návštěvnosti turistických míst.

Roční monitoring jedné lokality vyjde maximálně na sto tisíc a města díky tomu mohou zjišťo-

Díky datům sledujeme proudění lidí na určitém místě v průběhu dne.

Jiří Novobilský
předseda představenstva,
CE-Traffic

vat, z jaké země k nim turisté nejčastěji jezdí a v jaké části dne památky nejraději navštěvují.

CE-Traffic se nově chystá oslovit i majitele obchodních center. „Díky datům sledujeme proudění lidí na určitém místě v průběhu dne. Z toho vypočítáme, že například v deset hodin bylo v centru tisíc lidí a odpoledne pět tisíc. Původní data mažeme, ale vypočtené statistiky archivujeme a poskytujeme našim zákazníkům,“ říká Novobilský.

Kromě T-Mobilu zvažuje zpřístupnění těchto dat i Telefónica.

V zahraničí je přitom takové využití již běžné. Například výrobce navigací TomTom s jejich pomocí monitoruje plynulost dopravy ve Francii, v Německu i Nizozemsku.

O data mají zájem i sociologové, kteří se tak nemusejí spoléhat pouze na sčítání lidí, jež probíhá jen jednou za deset let.

HN před časem upozornily na jiný příklad práce s daty mobilních operátorů, student Jan Cibulka od T-Mobilu získal jako první Čech veškeré údaje o sobě.

strana 6